„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
за целу годину . . . . . 14 ф. — к.
на по године . . . . . 7 ф. — к.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 к.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 к.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 30. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 22. ФЕБРУАРА 1894. ГОДИНА XXIX.

ГДЕ ЈЕ ПРАВАЦ?

Ма да је већ друга година, како је влада почела радити на законским предлозима, којима се хоће да уведе грађански брак, да се заведу државне матрикуле, да се узакони слобода вероисповести и рецепција Јевреја, и ма да је српска народна радикална странка још пре годину дана, у почетку 1893-ће, на великим бирачким зборовима у Вел. Бечкереку, перлеском, модошком, врањевачком, жабаљском и в.с.миклушком срезу донела опширне и исцрпне револуције против тих реформа, и чак се брзојавом обраћала на нашег краља, — ипак је ствар протестовања доста лагано текла.

Узроке том спором протестовању изнећемо други пут, а сада хоћемо у кратко да се позабавимо са самим начином протестовања.

Сада у дванајстом часу, када се већ у велико расправља законски предлог о брачном праву, сада се од једном на све стране осећа тежина тог питања, и подижу се на све стране протести.

Но на самим тим протестима, који су почели тако бујно да долазе не из средине, већ баш са периферије — видимо трагове пренагљености, а не видимо смишљен, приправљан поступак и утврђен правац.

Сваки чини на своју руку, како му се свиди.

Видимо месне зборове; видимо на једној страни среске автономне зборове, а на другој среске политичне зборове; било је зборова по солгабироватском управном срезу; негде су црквене скупштине подигле протесте, на другу страну спремају се протопресвитератски, а на трећој епархијски зборови, а четврти смерају митрополитски збор!

Једни се обраћају свом посланику на угарском сабору без збора, други то чине преко збора.

Неки се обраћају преставкама на саборски одбор — други на своју конзисторију; дочим они у Тројединици ћуте као да се њих и не тиче, што се газе наша привилегијална права, и што ће митрополија да се поцепа на две правне области.

Ми ни један од тих путева не омаловажавамо и не држимо да је излишан, — али ипак питамо: сме ли то тако и на даље остати?

Да нам је још много времена на расположењу, могли би и оставити, да ствари овим путем и даље теку, те би се сам од себе нашао један пут и правац да се изрази становиште свију Срба ове земље.

А то је и циљ овог покрета. Треба необоримо показати, да се цео српски народ противи тим реформама.

Но време је врло кратко, откуцава већ дванајести час, не може се даље чекати, не може се оставити да се овако без сваког правца ради.

Необориви израз целог овог нашег народа заступа наш народно-црквени сабор — треба ићи за тим, да дође до сазива тог сабора.

Дужност је црквених општина, да поплаћају саборске трошкове, да отпадне тај изговор и да захтевају преко саборског одбора сазив сабора.

Почекак је већ учињен, неке црквене скупштине учиниле су своју свету дужност.

Ни остале не смеју заостати, иначе ће криве бити, ако нам се вера повреди и народност уништи!

Црквене скупштине не смеју часити ни часа, по решкрипту морају се у месецу марту држати редовне скупштине свију ваших црквених општина.

Март је ту.

Све наше општине могу за 2—3 недеље одржати своје црквене скупштине, постарати се за исплату саборских трошкова, протестовати и захтевати сабор.

Но ни црквене општине из Тројединице, не смеју изостати. Оне не могу равнодушне остати, и њих се то тиче.

Ето за најкраће време протеста целокупног овостраног Српства, кад све општине проговоре.

То је најбржи, најпростији, најправилнији и најзаконитији пут.

Ако се пак изгледи за сазив сабора одуговлаче, онда би заиста свештенство требало да оствари мисао, коју су неколикина постакли, да се у срцу митрополије, у седишту сабора, сазове збор православних Срба целе ове митрополије. Но и ту би требале да буду заступљене све наше црквене општине. За то треба одмах да изаберу — за тај случај да сабора у брзо не буде — и своје изасланике за тај митрополитски збор.

Црквене скупштине! Ви имате реч! На вами је ред!

Проговорите сад у најкраћем времену све једним огорченим гласом увређеног верског и народносног осећаја, захтевајте сазив сабора, и изаберите одмах изасланике ваше за митрополитски збор, ако би се оклевало са сабором!

Не часите часа!
Не оклевајте — не спавајте!
Вера је у опасности!
Народност је у опасности!
Автономија је угрожена!
Привилегије нам се руше!
Дванајсти час откуцава!

Један свештеник.

Нови Сад, 21. фебруара.

22. фебруар у Србији. Данас се у Србији светкује дан прогласа краљевине. Пошто смо већ навикли, да је Србија земља изненађења, то се и за тај дан нешто необично очекива. У почетку је то очекивање много озбиљније било и многи су страховали држећи, да ће се Милан дрвнути устава. Сада је та бојазан попустила, али се ипак разне вести проносе, Неки држе да ће тог дана издати краљ Александар прокламацију, којом предаје краљевску власт Милану као регенту, дочим ће он да путује по Европи. Други трубе да ће се тога дана повратити у време пре 1. априла, те ће се изрећи, да Александар није уставно пунолетан, те Милану припада још право наименовање регента, и држе, да ће Милан одмах неке нове регенте до законитог пунољетства именовати, а иначе ће се повратити уставно и законито стање у земљи, и Милан ће отпутовати. Вести о отпутовању Милановом све се више одржавају, а да сме и даље експериментисати са државом и народом то се никако не верује. Можда ће дан проћи са свим обично, са каквом свечаном вечером и здравицом — тек свакако озбиљном радозналошћу очекује се крај данашњега дана. Да се тај дан сретно сврши и њиме отпочне нов законит и уставан живот за младу краљевину, то је без сумње топла жеља свију Срба, и ми се тој жељи искрено придружујемо.

Поглед по свету.

— „Нова ровења“ ческе омладине. Из Прага јављају: 1. марта по рим. кал. ухапсила је прашка полиција два ђака средњих школа. Уједно предстоји истрага против повећег броја ђака средњих школа. У последње дане разбацивани су по Прагу и предграђима силни листићи са велеиздајничком садржином. Ти листићи предати су истражном судији Куршу, који се много у парници против „омладине“ одликовао, да их са вештацима у писању прегледа и испита. А из земље јављају, да су по ческим средњим школама тенденције ческе „омладине“ ухватиле јака корена. — Тако се са званичне стране јавља. Данашњој владавини у Аустрији и Ческој најмилије би било, да у Ческој никако и нема Чеха, а камо ли да призна ческо државно право. За то се траже из неба из земље и намећу Чесима неке „велеиздаје“ и „кривице“. Но оваким поступцима иде се баш у прилог буђењу духа и свести у ческог народа.

— Гледстон даје оставку на председништву министарства Гледстон је заиста поднео краљици Викторији оставку и оставка му је примљена. Старца хоће сасвим вид да изда, а положај његов досадашњи захтевао је огромна и напорна рада. Настаје питање, ко да замене великана-старца? Вели се, да је Гледстон приликом своје оставке препоручио краљици за свога несследника свог министра спољних послова лорда Росберија. Но питање је, да ли ће овај хтети тога примити, и ако се прими да ли ће моћи дуго на том месту издржати, јер радикалци у доњој кући одлучно су противни, да на чело министарству дође члан горње куће, која је одбила толике законске предлоге, што их је доња кућа примила, и против које би ваљало сад најодлучније повести борбу. Уз то се говори, да лорд Розбери није бог зна како одушевљен за хомерул билом, којега се ирски посланици не би никако ради да одреку. У случају, да Розбери преузме председништво у министарству, примио би министарство спољних послова лорд Кимберлеј. — Краљица је понудила Гледстону достојанство пера, но овај је то одбио.

ПРОТИВ ЦРКВЕНЕ ПОЛИТИКЕ.

ПРЕДСТАВКА

којом се српска црквено-школска општина дероњска обратила Саборском Одбору — против доношења закона о облигатном грађанском браку.

Бр. I. ex 1894.
црк.-школ. опш.

Високославни Саборски Одборе!

Висока наша државна влада обратила се угарскоме сабору ради доношења облигатног грађанскога брака, који би као закон обвезао свакога вернога и свакога члана свете нам православне цркве, да склапа такав брак, који се не би слагао ни са његовом св. православном вером ни његовом црквом, а која нас је до данас и одржала, да смо остали Срби православни, и коју су нам наши дедови и прадедови крвљу својом сачували и у аманет нам свети оставили.

Доношење овакога закона још би нам већма пољуљало свету православну цркву, а наиме по оним нашим општинама, где је Србин већ почео напуштати и свету веру прадедовску и прелазити у тако звано „назаренство“, и тиме му још више дало повода напуштању свете му вере православне.

С тога а и због других злих последица, које би наступиле поводом узакоњења таковог законског предлога, подиже и ова српска православна црквено-школска општина по примеру осталих свесних општина српских свој глас против истога

ПОДЛИСТАК.

ДАФНА.

АЛЕКСАНДЕР СВЕНТОХОВСКИ.

У земљи бисерној, изабраној Грчкој, видио Аполон, од неког времена, велика дела, мудре мисли и сагласност међу људима и с тога му се прохте, да се покаже спрам њих милостив. Чим га зора разбудила, заповеди ветровима, да одгоне с небеског свода мрке облачине и затворе их у пећине, да се више не покажу. Када настаде у природи таки мир, да се не чујаше ни шуштање лишћа, ни најмањи поветарац не разносаше миомирис шарена цвећа, Аполон скиде вео мрака с лица сунчевог, узе га у руку, стаде у кочије, даде знак коњима са пламенитим гривама и повезе се лазурним небом. Најлепшом песмом благодарности дочека га свако живо биће, а он се дизаше све на више и на више, плашећи звезде и бацајући искре у капље јутарње росе са недогледне висине, дајући васелени величанствени и радосни изглед. Довезао је сунце већ скоро до врхунца небеског свода, кад уједанпут заустави коње и управи свој муњевити поглед доле на земљу, на дивни приморски гај. Под великим дрветом отпуштена грања лежаше дивна нимфа окружена ројем лептирова. Једни посадивши се по гранчицама гледаху лукаво на њу, други летаху око ње, а други сасвим црвени, беличасти, жути, шарени посуше се по њеним црним власима. Нимфа играјући се њима час по па би сагла главу огледалу воде, потока који ту негде извираше, да види каква боја крила лептирових најбоље јој краси лице. И ако је била очарана својом лепотом, непрестано се, заслепљена њоме, смешкаше на лик свој у кристал-води. Она је сама била усхићена својим белим челом пуним мисли, враном бојом обрвица и очију, пуних осећаја, дивним носем, полуотвореним устима, које обећаваху неисцрпно блаженство са пољубаца. Аполон је гледаше дуго и лице му проникну осећај обожавања. На послетку задржа кочије, мете на њих сунце, а сам као стрела слети на земљу.

Нимфа се бранаше од два насртљивца лептира, који се упињаху да јој седну на груди, када он стаде пред њу. Преплашени забављачи прнуше и седоше на лишће гледајући удивљено и завидљиво прекраснога бога; а она поплашена ненадном његовом појавом скочи у водопад и покри се скоро до плећа плаштом воде. Из раширених зеница њених очију вирио је страх, коралне уснице јој побледише, а дршћуће руке силаха се да што више наватају пене и покрију обнажено тело.

— Ко си ти? — запита Аполон — ступивши на крај потока.

— Дафна — одговори она слабим, ал' милим гласом.

— Па како да те до сад ја не видох?

— Зевс ме је недавно створио и заповедио ми, да обојадишем инсекте свежом бојом.

— За што скриваш своје дражи? Скини ту водену одећу.

— Стид ме је обукао у њу.

— Ја ћу је скинути.

С тим речима викну према шуми, одјек му дохвати глас и понесе га далеко, а извор потока уједанпут усахну и последњи таласи водоскока падоше, открививши нимфу са свим. Аполон очаран лепотом њезином пође њој. Она га задржи и потече у густиж. Као оно ластавица кружећи бегаше кроз шуму, а он као орао, надао се за њом и све јој ближе и ближе долазаше. Но у том тренутку када се он дотакнуо ње, она, пустивши дубок уздах, поче

Судба Аполонова прешла је по наследству на његове потомке, чији дагачак ред бележи и се претварати у џбун и покривати се лишћем. У место њезиних руку, држаше Аполон гранчицу у којој слабо удараше било Тужан и невесео, откино он једну од гранчица, које постадоше из њених власи, окити њоме своје чело, врати на небо и повезе сунце даље. Од то доба џбун, у који се нимфа преобразила, назван је њезиним именом: лавором.*)

*) „Дафна“ значи грчки — лавор.

њихова дела записује Клио. Био међу њима један особито одарен од свог оца Аполона. Носећи пред људима факљу свога генија, он опази посред њих дивну девојану, коју је природа ради њега однеговала и коју је он заволео. Увек, кад год би дошао њој, она се преобразила у лавор и увенчала му главу неувелим венцем бесмртне славе и усадила му у срце осећај дубоке љубави; и ако је она исчезла, он, задахнут тим осећајем, гледајући памећу нетренимице, на њен светли лик, дајући свима својим мислима такав блесак, као звезда морским таласима — шираше за њом кроз пакао, чистилиште и небо, причајући људима дирљивим речима, своје путовање, о ком они и данас дивећи се слушају. Био други, који потрча за чародејком, која побеже од њега, но већ када је хтеде ухватити — у рукама му се нађе лавор. И од то доба он је певао о њој много, постаде славуј поезије, извијајући из својих груди најнежније звуке љубавне туге. Био трећи, који се надао за дивном вилом и место ње доби лавор, јер је он виде и сликаше лице њено у свима девојачким лицима, она се претворила у његове кичице и боје, и изгледала у фантазији његовој друга лица, стално је мењала пред њим свој лик, претстављајући му се час као богиња, час као становник земље, света и грешна, сретна и несретна, но увек даваше његовом генију снаге

владиног предлога, који би Србину у најсветије дирнуо.

Шта је Србина толико векова и будило, да је остављао своје куће и породице и живот свој на коцку бацао, — до ли то, да сачува само своју свету веру прадовску неокрњену.

Па зар сада ми њихови потомци, да их не светимо и да допуштамо, да нам се одузима и крњи најсветије наше?

Не, него до тебе стоји високославни саборски одборе, да порадиш код Њ. Величанства, нашег најмилостивијег цара и краља Фрање Јосифа I., за кога је Србин увек готов био, крв своју проливати, да нам се сазове наш црквено-народни сабор, који ће подићи свога гласа у име свога српскога народа, ја у одбрану наше нам свете цркве и светог православља.

Уздајући се ми доле потписати, а у име црквено-школске општине наше, да ћеш нам ти високославни саборски одборе нашој најсветијој жељи а у узвишеној нам цељи за доста учинити, поднашамо ти најпонизније ову једнодушну представку српске нам православне црквено-школске општине, да би ју у своје закриље узео а у одбрану свете нам православне вере — тога св. аманета Србиновог.

Из седнице српске православне црквено-школске скупштине, држане у Дероњама 4. фебруара 1894.

Живојин Секулић с. р. Ненад Димић с. р.
срп. нар. учитељ, перовођа. председник.
перовођа.

Софроније Јаконић с. р.
парох.

* * *

Срби браћо из темишварске епархије!

Наша је влада поднела законодавноме телу законске предлоге: о грађанском браку, о грађанским матрикулама, о слободи вероисповеди и о рецепцији Јевреја.

Питања ова дубоко засецају у народно-црквени живот наш и вређају како учења православне цркве, тако исто и основним законима гарантована автономна права наше српске православне цркве.

Дужност нам дакле налаже, да и ми Срби православне вере употребимо сва законом допуштена средства, да предлози ти не постану законом; — с тога позивамо Србе православне вере из темишварске епархије, да дођу у недељу 27. фебруара (11. марта) о. г. у Кикинду на братски јавни збор, да према наведеним законским предлозима одређено становиште заузмемо.

Збор ће се држати тога дана у великој дворани „Народне гостионице“ у 2 часа после подне.

Важност самога предмета налаже, да се у што већем броју нађемо на збору.

У Вел. Кикинди, 19. фебр. (3. марта) 1894.

Др. Живко Богдан, Лаза Будишин, Марко Богдан, Обрад Божин, Кузма Васиљев, Ђорђе Влаховић прота, др Иван Веселиновић, Миша Веселинов, др. Ранко Гранић, др. Св. Димитријевић Темишвар, Арсен Илић Арад, Живко Илић Арад, Макса Јакшић Т.-Хиђош, Лаза Јанков, Мита Кнежев Мокрин, Пера Кикић Врањево-Арач Мита Матејић, Ника Милићев, Висарион Мишковић, Аца Малогајски, Ника Николић, Владимир пл. Пинчић, Јован Новаковић, Светозар Новаковић, Лаза Николић, Дим. пл. Продановић Арад, др. Свет. Петровић Бечкерек, Паја Петровић, Стева Петровић, Мита Пачу, др. Ђока Пејић Бечкерек, Милан Петровић адвокат, Миша Петровић Арад, Шандор Радовић, Миливој Радовић, Мита Радовић, Светозар Станкић, Милан Сувајцин Мокрин, Коста Средојев млађи, Живојко Терзин, др. Стева Удицки, Јован Удицки, Јован Ћосић Арад, Милан Ћосић Арад, Лука Шевић.

Нови Сад и црквене реформе. Збор, који су за недељу саззвали били новосадски либерали и конзервативци, да се обележи становиште против црквене политике, и позвали да присуствују сви Срби без страначке разлике, добро је испао. Дворана је пуна била и рачуна се да је преко 500 присутних било. Ма да је радикална странка већ раније обележила своје становиште те није званично учествовала на том збору, ипак је заједничка опасност многог радикала привукла да буде на збору. Збор је, као што се могло очекивати, једногласно уложио протест против наумљених црквених реформама, као штетних по нашу веру и народност. Да је глас, који су новосадски радикали за времена подигли против истих реформама, у згодно време и на згодно место уложен, сведочи то, што се **цела престолничка штампа бави, понајвише у уводним чланцима, са писменим протестом новосадских радикала упућеним на др. Вишонтаија, и не сматра то само за израз новосадских радикала, и не само свију новосадских Срба, већ и целог православног српског народа у Угарској.** Ми се радујемо, што се наш глас тако добро чуо и разумео где и како треба, јер заиста тако мисле сви Срби без разлике странака целе Угарске.

*

Протопресвитератски збор у Ст. Бечеју. Добили смо брзојав Др. Војновића као председника, по којем су Срби Бечејци у недељу 20. фебр. о. г. на јавном збору, заступљени у броју преко хиљаде душа, бранећи своју веру и народност великим одушевљењем једногласно и једнодушно закључили протестовати против владиних црквено-политичких реформама и све учинити да се одбију. **Збор бечејског протопресвитерата, заказан је за суботу 26. фебруара, 10 часова пре подне у Ст. Бечеју.**

*

Велики збор у прилог црквених реформама одржан је сада у недељу у Будимпешти, где се под фирмом либерализма сакупио на владину команду многобројни свет из кругова зависних људи и Јевреја, који су највећи поборници тих реформама, јер они од њих највише користи очекују, а немају шта да изгубе. Народности и онако немају, а талмуд им оставио доста дера, кроз које се могу провући, да дођу до какве користи, а да избегну вређање вере.

*

Црквене реформе и мађарска омладина. Чудноватe појаве се показују услед наумљених црквених реформама. Ми смо већ више пути споменули, да мађарска свеучилишна омладина у Будимпешти, противно досадањем свом држању уз најжешћу опозицију, сада пева славопоје влади ради поднесених црквено политичних предлога. Но томе се није чудити, кад се узме у обзир да тамо владају Јевреји универзитетлије и када је циљ помађаривања немађарских народности нарочито истакнута, а уз то је пред страним светом обешена блештећа фирма либерализма. — Тако је дочекао негда обожавани Апоњи, да му омладина довикује „доле“, а Векерле и Тиса, да им омладина овације чини.

*

Помађаривање главна цел црквених реформама. У петак је опет било у Будимпешти од стране мађарских универзитетлија велика демонстрација у прилог владине црквене политике. Уз узвике: „Живио Векерле“, „Живио Силађија“, „Живио Чаки“ ишао је велили број мађарских универзитетлија пештанским улицама. Пред уредништвом Апоњијевог листа „Пешти Наплова“ викали су „Доле Апоњи“, „Доле Пешти Напло“ и изгорели су неколико бројева тог листа. Одатле су отишли пред клуб владине странке, где су чинили овације министрима и изазвали министра правде да беседи. Силађија је поновио оно, што смо ми тако често истицали, рекао је: да се тим реформама намерава „уједно слити мађарски народ“, — „уклонити верске и народносне видове, што одељују грађанина од грађанина“, — једном речи, да буде **једна вера и једна народност — мађарска!!**

Вести из места и са стране.

Радња епархијских власти у Новом Саду. I. епарх. админ. одбор држао је 14. (26.) фебр. 1894. своју редовну седницу, у којој су по „Сиону“ решени ови предмети: Прочитана су два министарска дописа, којима се препоручују неке статистичне књиге. — Поднеће се саборском одбору извештај у предмету организације црк. општине стапарске. — Одобрена је продаја једног празног плаца црк. општине Ковиљ-ст.-иванске. — Одобрена је намера црк. општине врбашке, да зида парохијски дом, и да у ту сврху прода два своја празна плаца. — Дозвољава се репарација парох дома у Шандору. — Разних црквених општина записници узети су на знање. — Није препоручена молба општине станишићске на саборски одбор ради припомоћи за лакше издржавање пароха. — Решен је спор због перовође у Молу, у колико је исти остављен на своме месту, ал му је због упорности према председнику црквене општ. подељен укор.— У ствари фундације Ђене и Иде Брановачки у Сенти изаслан је члан одбора Душан Јовановић, адвокат, и епарх. ревизор, да ствар на лицу места изврше и испитају манипулацију црк. општине са истом фундацијом. — Узето је на знање изјашњење црк. општ суботичке на тужбу Ј. Арадског. — У ствари тужбе Гавре Миљковог против председника црк. општине футошке изаслани су на извиђај чланови прота Милан Ђирић и др. Ст. Павловић. — У предмету организације црк. општине петровоселске уложени призив Мите Воргића спровешће се саборском одбору. — Одобрено је конституисање црквене општине у Сомбору. — Извештај црк. општине новосадске у предмету избора трећине скупштинара враћен је истој допуне, односно првостепеног поступка ради, у ствари уложеног протеста. — Стевану Јовићу, бирачу у Новом Саду, остављено је на основу 13. §. litt. Б. одс II. крај. Решкрипта од 10. авг. 1868. бирачко право. — Извештај црк. општ. новосадске у ствари уништења избора за скупштинара враћен је црк. општ. с тога, што одлука још није правомоћна. — Извештај општине сивачке о избору $^1/_3$ скупштинара враћен је допуне ради. — За спровађање организације општине у Ади изаслани су чланови прота Јован Борота и Божидар Вујић. — Организација црк. општине стапарске није одобрена, но су упућени изасланици, да ју поново спроведу, али ће се реквирирати полит. власт, да им у ту сврху стави брахиум на расположење. — Одобрена је продаја куће црк. општини силбашкој. — Одобрен је куп земље црк. општини у Вилову. — Исто тако црк. општини у Ковиљ.-Ст.-Ивану и Дероњи. — Епарх. ревизор Ђорђе Бељански референсао је неке рачунске предмете и то: Одобрени су у црк. општ. пивничкој парохијални рачуни од 1885. до 1893., а црк. касири, код којих је изасланство констатовало проневере, осуђени су, да недостајуће, истрагом пронађене своте плате, осим тога је црк. општина, као крајње немарна и непослушна разрешена, и именован је привремено један управни одбор од 12 лица, који ће општинске ствари у ред довести. Изасланство, које је горњу истрагу водило, упућено је, да и црк.-школ. рачуне од прошлих година на лицу места прегледа. Одобрени су прорачуни црквених општина Ст. Сивца, Станишића, Надаља и Куле.

II. Консисторија епарх. бачке држала је 15. (27.) фебруара своју редовну седницу. У истој седници прочитан је отпис вис. министарства просвете у ствари државне припомоћи неким свештеницима. — Циркулираће се наредба св. Синода у погледу камилавака за мирско свештенство, даље наредба истог у погледу вођења манастирских летописа. — Препоручен је П. К. капелан саборском одбору за припомоћ, а Ђ. И. пароху подарен је допуст због болести; парох З. Ст. такође је препоручен за припомоћ из јерарх. фонда. — Решено је још више мање важних ствари, а донесено је преко 25 решења у разним брачним парницама.

Колико има листова у Србији? По податцима, које нам у овом питању пружа пожаревачки „Грађанин“, излази у Србији данас **66** листова. Од тих су: 31 политички, 10 стручни, 10 органа окружне управе, 6 службени-стручни, 3 морално религиозни, 2 шаљиво-сатирични, 2 педагошка, 2 књижевна и 1 дечји. По правцу пак, које политични листови заступају, јесу: 16 радикални, 7 либерални, 4 напредњачки и 4 неутрални. Од тих 66 листова на сам Београд долази 40 листова; осталих 26 на унутрашњост. — Год. 1878. излазио је у Србији само 1 лист, и то „Исток“.

Ново часништво „болничке задруге трговачке омладине у Новом Саду“. На скупштини ове задруге, која је у недељу по подне одржана, изабрано је следеће часништво: За председника: Паја Романовић; за благајника: Живко Теодоровић; за потпредседника: А. Јојкић; за подблагајника: Јоца Георгијевић; перовођа: Марко Мичић. — За одборнике: Ј. Левенберг, Ј. Подубски, С. Кон, Б. Станкић, А. Фонтана. Д. Павловић, Д. Биц. За задружног лекара изабран је и па даље: Др. Лазар Станојевић.

Са париског свеучилишта. У извештају париског свеучилишта за 1892-93. школску годину пада у очи пре свега огроман прираштај слушалаца, услед чега је ово престоничко препуњено, а провинцијална опустела. 1893. било је у Паризу 11.914 ђака, т. ј. увећао се број ђака за ову школску годину са 1.166 више, него што их је прошле године било. Професори сматрају то придолажење из провинције за несрећу, и у једној од последњих седница свеучилишног савета, два се декана отворено потужили због тога. Нарочито зграда фармацеутског завода и дворана за практичну анатомију не могу да сместе све, слушаоце. Велики део медицинара не може да добије прилике да препарира, јер нема за њих ни места ни лешина. И док у Паризу изучавање медицине пати због сувишних слушалаца, они у провинцији пате због недостатка у ђацима. — Заједно са увећавањем опћег броја ђака увећао се и број странаца: ове их је године било 1.358, а то је 107 ђака више, него прошле године. Велики проценат чине и женски слушаоци: у овој години било их је 343 (171 Францускиња и 172 друге народности), а највише их је било на медицинском свеучилишту.

Венчић с играном приређује сегединска српска трговачка младеж 10. марта (26. фебруара) о. г. у дворани хотел „Тисе“. уз суделовање сомборских тамбураша у корист пострадалим својим друговима.

Руски кавијар. Што ми и остали народи у Европи зовемо „кавиаром“ или по турски: „ајваром“, зову Руси „икром“, те ово течно и скупоцено јестиво долази у промет скоро искључиво из реке Урала, где се до 100.000 козака бави риболовом и фабрикацијом „икре“. Читав мали народ састоји се из коњаника и рибара. У време мира стоји само 300 козака под заставом царске војске, у време пак рата, морају сви мушкарци до 60 година ићи у рат — при чему морају сами да издржавају себе и своје коње. Рибарство стоји у тој покрајини на тако високом степену, да му нигде у свету нема равна. Речица Урал, од града Уралска чак до ушћа реке на каспијском мору, дакле 200 километара ове рибом богате реке — искључиво је власништво козака. На местима, где зимују јесетре, од којих се добија кавијар, не сме се правити никаква бука, не сме се на брегу ложити ватра и возити по реци чамцима. Јесетре иду из каспијског мора реком Уралом чак до града Уралска, где је река преко целе ширине затворена железном решетком. У реци се сместе јесетре и овде презимљују. Возити се по Уралу чамцем или паробродом строго је забрањено. Јесетре се лове у јесен у доњем, а зими у горњем делу реке. У јесен се лови мрежама, те се обично добива 54—72 милијуна фунти рибе и до 200.000 фунти јесетре, из које се добије 21.000 фунта икре. У месецу јануару иде рибарска војска под водством свога атамана на реку Урал, покривена дебелим ледом, и сваки козак је опремљен железном „лолом“ (штапом, и оруђем за лов јесетра. У леду пробију одушке, из којих извуку преко милијон јесетара и исто толико других врсти рибе. Код овог риболова суделује обично 16.000 козака. Уралски козаци имају такође право ловити рибу и у каспијском мору, где се год. 1891. уловило 5,817.464 фунти јесетре и 74 милиона фунти других риба. Све ове рибе продаје управа козаштва, а сав се приход раздели међу козаке, који имају у риболову богат извор привреде.

Новије вести.

Избор председника бразилијанске републике. Из Рио-де-Жанејра јављају, да је за председника бразилијанске републике изабран Прудент де Морае, а за потпредседника Маноел Викторино Перејра.

Краљ талијански и анархиста. Из Рима јављају, да се у суботу пре подне, за време смотре, што ју је краљ Хумберт над трупама држао, познати вођа анархиста Оливијери прогурао у близину краљеву и викнуо: „Не треба нам краљ! Не требамо војску! Нама треба леба и рада!“ — Оливијера су ухапсили, али су га на захтевање краљево одмах пустили на слободу.

Са италијанског сабора. Из Рима јављају, да је сабор са 342 против 45 гласова (22 нису гласали) одобрио владине изузетне мере у Сицилији.

Радници немири у Милану (Италији.) У прошли петак било је у Милану великих радничких немира и демонстрација, при чему је дошло између радника и војске до сукоба. Многе су особе рањене, а више њих је и погинуло. Из Рима је послано војске у помоћ.

која поражава. Био четврти, који се никад није сјединио са својом љубљеном, али ум његов добијаше већу моћ у говору из далека У наукама свога срца он је одгонетао тајне живота, добио из њих пламене боје и опијајући мирис осећаја, поднео је свету чашу истина, које одмекшаше у сузама, као бисер у вину. Био је још један, коме се јавила женска и бацивши му лаворов венац на главу — исчезе. Очаран он се предаде сањаријама из којих добиваше таке звуке, да умукоше птице певачице слушајући их, а дрвеће не смеде понављати те звуке, да не би њима нарушило божанствену хармонију. Било их је још много, врло много других, које побројати може само муза историје

* * *

Сви они посред почасти, које им указиваху, по сред славе, која их окружаваше не заборавише страдање својих срдаца и жаљаху се богу, који им беше отац. Аполон, дирнут њиховим молбама, спусти се вечером са синњега неба, на ком остадоше само звезде, као комадићи усијаног угља, који испадоше из гореће пећи у дворац од злаћаних зрака, обавивши сунце покривалом ноћи и сазва духове својих синова, који се истина прославише, али и намучише болујући од љубави. Они се јавише пред њим као сенке, с венцима на главама.

— Позивам вас — рече он — децо моја задахнута божанственошћу. Ја сам чуо глас ваших рана и хоћу да их залечим. — Један од зидова дворца раствори се и на тавно-сивом небу указа се Дафна у оделу прозрачног облака. Дивно лице њено свакога тренута мењаше своје црте, не губећи лепоте, она бивaше све друга и друга. Сабрани дуси видећи то оте им се крик, склопљен из разних имена, тако како је који називао ону, коју он љубљаше.

— Она ће се разделити на толико ликова, рече Аполон колико њих пребива у вашим срцима и сваки од вас ће добити свој; но пре тога здерите лаворове с ваших глава и одбаците их с презрењем . . .

Настаде дубока тишина. Напослетку један од њих, као да се мисли свијух слили у његове — одговори:

— Ми не волемо оне, који нам одузимају лаворове, него оне који нам њима увенчавају чела наша!

Зид од дворца се састави, виђење исчезе, а дуси онако увенчани вратише се на земљу. Аполон гледаше за њим с гордељивим осмејком. Од то доба се он већ не смућаваше, када гледаше, где синови његови, стигнувши Дафну, добијају лаворове.

С пољског: —ор—

Власник: Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.